

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 61P/127/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1520205311
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Daša Štefániková
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2021:1520205311.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V v konaní pred sudkyňou Mgr. Dašou Štefánikovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7a, Bratislava, dieťa rodičov: matka - Y. X., nar. XX.XX.XXXX a zomr. XX.XX.XXXX, a otec - G. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom M. XX, XXX XX V., zastúpený - Advokátska kancelária JUDr. Miroslav Repka,s.r.o., Leškova 3A, Bratislava, IČO: 36 847 143, v konaní na návrh starých rodičov: 1. B. P., nar. XX.XX.XXXX a 2. P. P., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale pobytom G. XXXX/XX, V., obaja v zastúpení - JUDr. Marta Michalková, advokátka, so sídlom Župné námestie 3, 811 03 Bratislava, o zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh zamietá.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 22.09.2020 sa navrhovatelia - starí rodičia maloletého G. domáhali jeho zverenia do ich náhradnej osobnej starostlivosti a uloženia povinnosti otcovi platiť na maloletého výživné vo výške 120 eur ako aj nariadenia neodkladného opatrenia.

2. Svoj návrh odôvodnili tým, že maloletý bol na základe rozhodnutia Okresného súdu Bratislava V č. k. 59P/88/2020-21 zo dňa 25.05.2020 matkou odovzdaný do výchovy a starostlivosti otca s tým, že otec mal podať návrh na zmenu zverenia maloletého G. do jeho výchovy a opatery, a to z dôvodu zlého zdravotného stavu matky, ich dcéry, ktorá mala maloletého v osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia Okresného súdu Bratislava V č.k. 59P/192/2018-195 zo dňa 04.03.2020, ktorým bolo zároveň rozvedené manželstvo ich dcéry. Opísali skutočnosti týkajúce sa zlého zdravotného stavu ich dcéry, ktorá následne dňa 31.08.2020 zomrela. Uvedli, že podľa ich vedomostí si otec maloletého od matky prevzal dňa 21.05.2020. Od tej doby sa s maloletým nemohli pravidelne stretávať. Maloletý nemohol byť u nich na záhrade v čase prázdnin, kde má bazén a svoje hračky. Otec maloletého im ho nechcel dovoliť strážiť, maloletého radšej brával ráno o 05.00 hod. so sebou do práce, kde trávil svoje letné prázdniny. Preto sa obrátili na pracovníčku orgánu sociálno-právnej kurately, ktorá zavolała otcovi maloletého a vysvetlila mu, že by maloletému nemal zamedzovať kontakt s nimi alebo s jeho matkou. Maloletému v nadväznosti na uvedený rozhovor s pracovníčkou úradu dovolil navštíviť svoju matku, táto návšteva bola žiaľ jeho posledná. Následne sa s maloletým mohli stretnúť až v čase, kedy mu oznámili smrť jeho matky. Maloletý bol veľmi smutný a povedal im, že chce byť s nimi. Počas manželstva ich dcéry ako aj po rozvode mali s G. pravidelný kontakt. Boli každý deň spolu. V tom čase bývala dcéra s maloletým v byte blízko ich nehnuteľnosti v Y. v V.. Dcéra bola často sama a zvykla chodiť s maloletým ku nim na návštevu. Starí rodičia uvedli, že chodili spolu na prechádzky, na nákupy, spolu aj varili obedy buď u nich alebo u dcéry v byte v Y.. Pokiaľ bol maloletý malý, stačila mu ich záhradka

kde mal bazén, hojdačku a fontánku. V ich dome mu potom zariadili aj jeho izbičku, kde mal hračky. Po čase sa mu u nich tak páčilo, že nechcel chodiť domov. Keď mal z návštevy od nich ísť domov, zvykol plakávať. V tom čase im jeho otec ešte nezakázal stretávanie sa s ním, ale práve naopak, nechávali im ho s dcérou každý deň. Keď bol už väčší a potreboval aj spoločnosť iných detí, chodili spolu na ihriská a začali chodiť na kúpaliská a plavárne. Keď sa začalo jeho obdobie bicyklovania, chodievali s ním aj na dlhšie trate. Potom, ako začal maloletý chodiť do školy, stýkali sa menej, pretože mu začali povinnosti. Chodievali aspoň na pravidelné krátke návštevy. Uviedli, že tieto mu nestačili a chcel chodiť domov ku nim. S rodičmi sa preto dohodli, že maloletý k ním môže chodiť dve noci týždenne tak, že jeden deň bol cez týždeň, kedy ho brávali zo školy s tým, že si s ním spravili domáce úlohy a ráno ho odniesli do školy. Cez víkend s ním mohli tráviť viac voľného času mimo školských povinností. Väčšinou sa venovali vareniu a pečeniu, s dedom chodil do garáže cvičiť alebo sa hojdať a zvykol tráviť čas aj v dielni, kde ho učil spoznávať náradia. Tiež s ním chodili na trojdňové wellness pobyty do V., Z. Z.. Cez leto sa zvykli chodiť kúpať do U.. Chodievali tam vlakom, keďže maloletému sa to veľmi páčilo. Na odporúčania jeho lekárov, kvôli jeho dýchacím problémom chodievali každý rok k moru. Cez zimné prázdniny zas chodievali pravidelne lyžovať na K. chatu. Ďalej uviedli, že dňa 28.02.2018 otec maloletého ich dcéru fyzicky napadol. Museli ju zaviesť na vyšetrenie do nemocnice. O dcéru a maloletého sa po tomto útoku starali v čase jej zotavovania u nich doma do doby, kým sa v polovici apríla 2018 otec maloletého z ich spoločnej domácnosti v rodinnom dome v Rajke neodšťahoval. Vôbec neprejavoval žiaden záujem o maloletého a neprispieval ani na jeho výživu.

3. Mali za to, že otec k maloletému nemá kladný citový vzťah, ba naopak maloletého neustále zastrašuje, z čoho má traumu. Maloletý potrebuje citlivý prístup a porozumenie ktoré sa mu od otca nedostáva. O takomto prístupe svedčí i znalecký posudok, ktorý bol vypracovaný súdnym znalcom PhDr. C. D., v konaní č. 59P/192/2018, týkajúce sa rozvodu manželstva. Znalec v tomto posudku uvádza, že psychická zrelosť maloletého je nižšia ako jeho dosiahnutý fyzický vek (o.i. aj jeho LMD porucha). Deti s takýmto pozadím sú labilnejšie, impulzívnejšie a z hľadiska vonkajších nárokov potrebujú stabilné podmienky a pocit istoty a známosti. Maloletého preto zveril do osobnej starostlivosti matky. Pri znaleckom dokazovaní mal maloletý nakresliť kresbu rodiny. Pri zadaní kreslil najprv seba, potom dcéru, svoju babku a až následne otca maloletého. Podľa ich informácii chce otec maloletého umiestniť na základnú školu v E., pričom v aktuálnej situácii (po strate matky) vzhľadom na jeho zdravotný stav je neprípustné, aby bol maloletý „odhodený“ do neznámeho prostredia a ešte k tomu medzi veľa neznámych osôb. Domnievajú sa, že osobná starostlivosť otca o vnuka nemá na vnuka dobrý vplyv a v prípade, ak by bol otcovi zverený do trvalej osobnej starostlivosti, mohlo by to mať vážny negatívny vplyv na jeho vývoj. Navrhli vykonať znalecké dokazovanie pre určenie vhodnejšieho prostredia pre výchovu maloletého.

4. Otec vo vyjadrení k návrhu zo dňa 29.01.2021 uviedol, že nesúhlasí s návrhom starých rodičov a má za to, že nie je v záujme maloletého. Neexistuje žiaden relevantný dôvod, pre ktorý by maloletý G. mal byť zverený do osobnej starostlivosti starých rodičov. V návrhu navrhovateľa neuviedli žiadnu skutočnosť, ktorá by mohla objektívne diskvalifikovať otca z jeho rodičovských práv a kompetencií. Subjektívny názor starých rodičov na starostlivosť otca nie je spôsobilý preukázať nedostatočnú spôsobilosť či ochotu otca osobne sa starať o maloletého. Otec sa o maloletého G. dokáže riadne postarať, zabezpečuje všetky jeho každodenné potreby, či už materiálne, sociálne alebo emocionálne. Maloletý G. neprejavuje žiadne známky odmietania alebo negatívnych postojov voči otcovi. Otec sa nikdy nedopustil voči maloletému zanedbania starostlivosti či nebudaj zlého zaobchádzania. Naopak, otec má za to, že starí rodičia nespĺňajú podmienky podľa § 45 Zákona o rodine, pričom ako osoby, ktorým má byť maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti, by mali mať osobnostné a morálne predpoklady a svojim spôsobom života zaručovať, že budú náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Poukázal najmä na vypäté rodinné situácie v minulosti, ktorých svedkom bol aj maloletý (hádky, fyzické útoky, alkohol a pod.). Taktiež poukázal aj na postoj starých rodičov k otcovi, ktorý je v zásadnom rozpore s charakterom dočasnosti náhradnej osobnej starostlivosti a obnovením starostlivosti rodiča, pokiaľ je to možné. Starí rodičia sa aj naďalej negatívne vyjadrujú o otcovi v prítomnosti maloletého, obviňujú otca zo smrti matky, pričom nabádajú maloletého, aby o tom otcovi nehovoril. Vzhľadom na veľmi dobrý vzťah otca s maloletým a vzájomnú dôveru, sa maloletý s týmito skutočnosťami otcovi zdôveruje, avšak spôsobuje mu to zbytočnú, hlbokú vnútropsychickú traumu a zároveň potrebu vyrovnávať sa s takýmito útokmi na adresu otca. Návrh nezohľadňuje najlepší záujem maloletého, starí rodičia ním zrejme sledujú vlastné záujmy a pravdepodobne snahu ublížiť otcovi. Otec je aktuálne jedinou osobou, ktorá maloletému dokáže vytvoriť prostredie, v ktorom bude nachádzať oporu, dôveru a istotu, pričom maloletý k nemu prirodzene inklinuje a po smrti matky je bezpochyby jeho najbližšou osobou. Čo sa týka

návrhu starých rodičov na ďalšie znalecké dokazovanie na preukázanie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, a to aj v nadväznosti na odborný názor kolíznej opatrovníčky a na skutočnosť, že v škole sa maloletému venuje školský psychológ, so znaleckým dokazovaním nesúhlasil a nepovažoval za nevyhnutný, aby maloletý bol ďalej vyšetrovaný a vypočúvaný touto formou. Na záver dodal, že nemá problém uzavrieť so starými rodičmi dohodu o úprave styku, ktorú by následne schválil súd.

5. Súd nariadil vo veci pojednávanie a vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľov, otca maloletého a listinnými dôkazmi, a to: rodný list maloletého, lekárske správy matky maloletého, úmrtný list matky maloletého, informácia o vykonanom skutku o ľahkom ublížení na zdraví matke, lekárska správa o zdravotnom stave maloletého, komplexná hodnotiacia správa základnej školy, správa z psychologickkej konzultácie s P. C. D., rozhodnutie Sociálnej poisťovne o výške starobného dôchodku starého otca a starej matky, potvrdenie o príjme starej matky, prehľad styku starých rodičov s maloletým v mesiaci január a začiatok februára 2021, správa zo šetrenia pomerov na strane starých rodičov zo dňa 15.03.2021, lekárska správa o zdravotnom stave navrhovateľov, pracovný posudok otca. Súd sa oboznámil s pripojeným spisovým materiálom. Súd nevykonal dokazovanie výsluchom maloletého a znaleckým skúmaním vhodnosti výchovného prostredia maloletého, keď skutočný stav vecí mal za dostatočne preukázaný ostatnými vykonanými dôkazmi a súd nepovažoval vzhľadom na ťažkú životnú situáciu maloletého, ktorému zomrela matka, za rozumné vystavovať maloletého stresu, ktorý by mohol preňho znamenať prípadný výsluch na súde alebo znalecké skúmanie.

6. Na pojednávaní dňa 03.02.2021 navrhovatelia prostredníctvom právnej zástupkyne uviedli, že momentálne je maloletý u starých rodičov. Keď je škola, býva u nich cez víkendy a v čase, keď je dištančné vzdelávanie a do školy nechodí, tak je u nich celý týždeň a otec si chodí pre maloletého len cez víkendy. Starí rodičia sa s ním učia, venujú sa mu a otec zneužíva ich starostlivosť. Maloletý im hovoril, že otec sa mu vyhrážal, že ho zbije, keď povie, že chce byť u starých rodičov. Mali za to, že sa otec nevie postarať o maloletého. Teraz už má otec aj kde bývať, má prístupný dom a môže tam s maloletým bývať, takže sa nemôže vyhovárať, že nemajú kde bývať.

7. Stará matka uviedla, že otec o maloletého nemal záujem už od detstva, nemal k nemu vybudovaný vzťah, len sa predvádzal pred ostatnými, aký je starostlivý otec. Jej dcéra bola s maloletým stále sama doma. Otec sa asi v apríli 2018 odsťahoval a odvtedy na maloletého nič neplatil a nezaujímal sa oňho. G. im hovorí, že sa otca bojí, hovorí, že otec by ho zbil, keď sa pýtal ku nim. Otec pije alkohol a takisto chodí k psychiatrovi, berie antidepresíva, stále spí, fajčí a chodí po susedoch. G. povedal aj to, že otec sa ho pýta, či ešte stále chce ísť k tej „starej pi..“ a podobne. Otec s ním nikdy nebol športovať ani na ihrisku a ak, tak iba pre to, že tam boli susedia a išiel za nimi. Maloletý sa tiež vyjadruje, že k otcovi nechce ísť, lebo otec ho núti spať a stále opakuje, že otec by ho zbil. Starí rodičia bývajú v byte v Y. s malou predzáhradkou. Odkedy je maloletý v osobnej starostlivosti otca, tak do novembra 2020 s G. v kontakte neboli takmer vôbec, možno tak raz za mesiac. Odkedy boli prijaté opatrenia kvôli pandemickej situácii a zavreli sa školy, tak G. je celý týždeň u nich a otec si ho bráva na víkendy, ale aj to nie každý víkend. Naposledy, keď otec chcel maloletého vziať na víkend, tak z dôvodu, že v jeho práci sa vyskytol Covid-19 a chceli G. ochrániť, tak mu ho nedali a teraz je u nich. Otec býva v E. v rodinnom dome. Mala za to, že otec na maloletého nie je zvyknutý, nikdy sa mu nevenoval. Nevie, ako otec s maloletým trávi spolu čas.

8. Na pojednávaní dňa 20.04.2021 uviedla, že s otcom sa dohadujú, kedy k ním G. príde. Keď povie, že chce ísť, tak ide, nie je s tým žiaden problém. Keď od nich odchádza, tak zvykne hovoriť, že domov nechce ísť, lebo mu tam nie je dobre. Hovorí, že otec naňho stále kričí a že mu vylepí. Nevidela žiadne náznaky, že by ho otec fyzicky napadol. Otec mu zakázal sa u nich učiť, ale keď bol u nich počas online vyučovania predtým, tak sa s ním učili.

9. Na otázku právneho zástupcu otca stará matka uviedla, že otca nikdy rada nemala, nesúhlasila s tým, aby boli spolu s dcérou. Naposledy bola v domácnosti otca a matky asi v januári 2008 a o správaní otca, že chodil po susedoch vie z čias, keď spolu bývali, čiže pred januárom 2018. Pred G. sa s manželom nehádajú, niekedy dochádza medzi nimi k strkaniciam, ale nie k fyzickým útokom. Niekedy sa na adresu manžela vyjadruje vulgárne. Matka raz od nej dostala facku, čoho maloletý nebol svedkom, iba videl modrinu. Na otázku, aký je vzťah G. s otcom odpovedala, že G. je dobrá duša, otcovi vždy povie, že ho ľúbi, je tak naučený, ale nevie posúdiť, či má otca rád.

10. Starý otec vypovedal, že otec je bezcharakterný človek, syna nemá rád a chce ho len využiť ako nejakú zábezpeku na starobu. Nikam s ním nechodí, nevenuje sa mu. Pri starom otcovi sa maloletý všeličo naučí, má dielňu, kde mu pomáha a baví ho to. Otec nevie nič, nemal ani bicykel, auto či lyže, aby sa chlapcovi venoval, tak mu to kúpili oni, ale otca to nebaví. Keď je G. u otca cez víkend a v nedeľu príde ku nim, tak nemá urobené úlohy. Posledný rok sa otec o syna akože stará, ale oni ho poznajú 15 rokov a vedia, že sa predtým o syna nestaral. Keď má ísť k otcovi, tak má zlú náladu, je smutný a najšťastnejší je, keď mu otec pobyt u nich predĺži. Starý otec na otázky právneho zástupcu otca uviedol, že sa na otca hnevá, lebo zničil celú ich rodinu a zabil ich dcéru. Problém s alkohol nemá. K fyzickým a verbálnym útokom medzi ním a starou matkou dochádzalo, ale boli to nepodstatné veci, ktoré nestoja za reč.

11. Otec vypovedal, že svojmu synovi sa vždy venoval, a vždy sa oňho staral a to nielen teraz, môže to potvrdiť škola, lekárka aj pani z úradu práce sociálnych vecí a rodiny. Iba jediný prípad zanedbania starostlivosti bol zo strany matky, keď si raz prišiel pre G., a ona mu otvorila vo veľmi zlom zdravotnom stave, o ktorom vedeli starí rodičia a nedali mu vedieť a ani nezabezpečili starostlivosť o maloletého. Toto sa stalo vo štvrtok, následne v piatok bol za pani z úradu práce sociálnych vecí a rodiny a svojim právnym zástupcom a podal na súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Odvtedy je G. uňho. Vždy koná tak, aby to bolo pre malého čo najlepšie. Zo zákona mu vyplýva, že môže syna vychovávať podľa seba, a nie podľa toho, akú majú predstavu navrhovateľa. Syn k nim teraz chodí od posledného pojednávania každý druhý víkend, a ešte bol u nich minulé prázdniny, lebo sa ho pýtal či chce ísť k starým rodičom, načo povedal, že áno, tak s tým nemal problém. G. mu niekedy povie sám od seba, že babka s dedkom hovoria, že mu zabil mamu a že bude u nich už nastálo. Pracovnú dobu má od 07:00 do 15:00, pričom maloletý je teraz buď uňho v práci a tam sa učí dištančne, alebo si vezme voľno, keď je niečo dôležité napr. písomky. Je pravda, že nechce, aby sa učil u starých rodičov a to z toho dôvodu, že nie je preňho dobré, aby bol učený rôznymi spôsobmi a takisto preto, že navrhovatelia by to mohli zneužiť a zase hovoriť, že sa s ním nepripravuje a nerobí úlohy. Syn mal veľmi ťažké obdobie, nechce ho vystavovať ďalším stresovým situáciám, aby zas musel niekam chodiť na súd, k psychológom a podobne. Pripravuje sa s ním do školy. Majú blízko ihrisko, les, kam chodievajú. Maloletý tam má tiež kamarátov. Uprednostňuje, aby bol vonku a hral sa tam. G. sa k starým rodičom pýta, ale otec mu stále prizvukuje, že prvoradá sú povinnosti. Nemá s tým problém, keď sú prázdniny alebo iné voľno, ale nie počas školského roka. Syn chodí do špeciálnej školy, kde sú odborníci, s ktorými otec blízko spolupracuje. Nekričí naňho, ale keď ho chce viesť k zodpovednosti a samostatnosti aby sa vedel o seba sám postarať, tak ho musí usmerniť, a keď zvýši hlas, tak to vníma ako kričanie, lebo je veľmi citlivý. Na otázky právnej zástupkyne navrhovateľov uviedol, že k synovi mal vždy láskyplný vzťah. Maloletého vodil do školy podľa toho ako mal prácu. K starostlivosti navrhovateľov výhrady nemal, len by ho mali akceptovať.

12. Kolízny opatrovník uviedol, že nespochybňuje, že je maloletému u starých rodičov dobre. Je prirodzené, že u otca má prísnejší režim, pričom je jasné, že toto sa deťom páčiť nemusí a potom môžu reagovať aj plačom a odmietaním. Otec s ich úradom pravidelne komunikuje a pýta sa, je už vystresovaný z tejto situácie. Starí rodičia poskytujú G. nepochybne lásku a môžu mu ukázať svet z iného uhla, ale prvoradá je rodič.

13. Obsahom spisu a pripojených spisov bolo zistené, že rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 59P/192/2018 - 195 zo dňa 04.03.2020 bolo manželstvo rodičov maloletého rozvedené a maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že otcovi bol upravený styk s maloletým.

14. Uznesením č.k. 59P/88/2020 - 21 zo dňa 25.05.2020 bolo súdom nariadené neodkladné opatrenie, na základe ktorého bola uložená povinnosť matke odovzdať maloletého do starostlivosti otca a otcovi bola uložená povinnosť podať v lehote 30 dní návrh na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností.

15. Uznesením č.k. 61P/45/2020 - 43 zo dňa 10.09.2020 súd zastavil konanie o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností z dôvodu úmrtia matky, ktorá stratila procesnú subjektivitu.

16. Z lekárskej správy MUDr. W. F., všeobecný lekár pre deti a dorast, zo dňa 26.02.2021 vyplýva, že zdravotný stav maloletého je dobrý. Po úmrtí matky sa o dieťa stará otec. Do ambulancie na preventívne prehliadky a očkovania, či v prípade akútneho infektu prichádza v sprievode otca, jedenkrát aj v sprievode starej matky. Jeho starostlivosť o dieťa hodnotí ako veľmi dobrú.

17. Z komplexného hodnotenia Základnej školy s materskou školou pre deti a žiakov so sluchovým postihnutím, Y. cesta XX, V. zo dňa 10.03.2021 vyplýva, že maloletý je žiakom 5. ročníka, dosahuje dobré výsledky, je milý, pokojný, citlivý a rozumný chlapec, v kolektíve obľúbený, len je dosť ovplyvniteľný názormi okolia, rád je s každým kamarát, chce každému vyhovieť. Nerozmýšľa vtedy, či je to správne alebo nesprávne. Na vyučovanie chodí pripravený, školská dochádzka je veľmi dobrá, vymeškáva minimum hodín a všetky sú riadne ospravedlnené. Jeho oblečenie je vhodné, primerané, chodí upravený a čistý. V súčasnosti sa pravidelne zúčastňuje dištančného vzdelávania, či už je u babky alebo u otca. Viazne odovzdávanie zadaní, potrebuje zvýšenú kontrolu. Z jeho rozprávania usudzujú, že u babky je zvyknutý na komfort ničnerobenia, obskakovania, čo mu veľmi vyhovuje. U otca je prísnejší režim, musí aj pomáhať, je vedený k samostatnosti. Otec mu dosť pomáha s učením, u babky sa väčšinou učí sám. Písomná komunikácia s obidvomi stranami je dobrá. S otcom sú často aj v telefonickom kontakte. Majú za to, že aj babka, aj otec sa snažia vytvoriť G. dobré rodinné zázemie. Z jeho rozprávania cítiť, že vzťahy v rodine sú napäté, G. to trápi. Dosť trpí úmrtím matky, často ju spomína. Cíti nepohodu medzi babkou a otcom. G. potrebuje predovšetkým lásku, režim a usmernenie.

18. Zo správy zo šetrenia pomerov v domácnosti navrhovateľov zo dňa 15.03.2021 vyplýva, že títo bývajú v 4 - izbovom byte v osobnom vlastníctve, pričom maloletý má u nich vytvorené dobré podmienky na zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin.

19. Z lekárskej správy MUDr. W. M. zo dňa 09.04.2021 vyplýva, že stará matka je po zdravotnej a duševnej stránke spôsobilá vychovávať maloleté dieťa. Rovnako to vyplýva z lekárskej správy MUDr. Y. X. vo vzťahu k starému otcovi.

20. Zo správy z psychologickkej konzultácie s PhDr. C. D. zo dňa 23.11.2020 vyplýva, že maloletý pri kontakte s psychológom spontánne vyjadroval dobrý vzťah k starým rodičom, hovoril ako s nimi dobre vychádza, následne hovoril o tom, že babka je niekedy zlá a prirovnával ju k vlčici (pôsobil pri tom trochu v rozpakoch, ale zjavné známky strach u neho neboli). Chcel by byť s otcom a chodiť aj k babke a dedkovi, ale nechce, aby tam chodil aj otec. Chce, aby sa babka s dedkom nestýkali s otcom. Záverom psychológ konštatoval, že maloletý má dobrý vzťah k starým rodičom a aj k otcovi. Je pre neho stresom, keď vníma konflikt medzi týmito dvomi stranami.

21. Podľa § 44 ods. 1 Zák. o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

22. Podľa § 45 ods. 1 Zák. o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

23. Náhradnú starostlivosť možno nariadiť len vtedy, ak rodičia osobnú starostlivosť o dieťa nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Podľa článku 7 Dohovoru o právach dieťaťa je každé dieťa registrované hneď po narodení, má od narodenia práva na meno, právo na štátnu príslušnosť príslušnosť, pokiaľ je to možné, právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou dohovoru, zabezpečia, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, ibaže príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia v súlade s platným právom a v príslušnom konaní určia, že takéto oddelenie je potrebné v záujme dieťaťa. Náhradnú starostlivosť môže súd nariadiť až vtedy, keď ohrozenie riadnej výchovy dieťaťa nekvalitou jeho života preváži nad jeho záujmom podporovať biologické väzby a rodinný život. Dovtedy, než nastane takáto situácia, má štát povinnosť pozitívneho záväzku, to znamená podporovať rodinný život, konať pozitívne a vytvárať také podmienky, ktoré budú k ochrane rodinného života prispievať, pričom v prípade zásahu do rodinného života

musí preferovať záujmy detí. Štát má pozitívnu povinnosť, ktorá ho nielenže obmedzuje ku kladeniu prekážok pre obnovenie spoločného života detí s rodinou, ale núti vykonávať aktívne kroky vedúce k tomu cieľu. Neschopnosť alebo neochota rodičov zabezpečiť osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa môže spočívať v objektivných alebo v subjektivných okolnostiach. Záujem dieťaťa je prezentovaný jeho právom na zachovanie totožnosti, rodinných väzkov v súlade s jeho právom na starostlivosť svojich rodičov.

24. Dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti len vtedy, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa. V tomto kontexte treba zdôrazniť, že musia byť naplnené všetky predpoklady pre odňatie dieťaťa zo starostlivosti jeho rodičov tak, ako sú menované v ustanovení § 44 ods. 1 Zákona o rodine. Zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je faktickým zásahom do výkonu rodičovských práv a povinností. Na odňatie dieťaťa nie je nevyhnutné, aby súd zároveň zasiahol do výkonu rodičovských práv a povinností a tieto obmedzil, či úplne ich výkonu pozbavil. Právnym následkom nariadenia náhradnej osobnej starostlivosti teda je, že rodičia sa nemôžu o svoje dieťa osobne starať, túto starostlivosť zabezpečuje osoba, ktorej bolo dieťa rozhodnutím zverené, teda prakticky tak dochádza tiež k určaniu nového miesta pobytu dieťaťa na základe rozhodnutia súdu, rodičia však naďalej zostávajú zákonnými zástupcami svojho dieťaťa.

25. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky v zmysle vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine, ktoré by odôvodňovali zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov. V danom prípade starostlivosť o maloletého dokáže zabezpečiť otec maloletého. Kolízny opatrovník poznajúc situáciu v rodine zaujal jednoznačné stanovisko, podľa ktorého otec maloletého, u ktorého sa aktuálne nachádza, je pre osobnú starostlivosť maloletého prvoradý, hoci maloletý má nepochybne dobrý citový vzťah k starým rodičom. Súd nevzhladol dôvody vedúce k záveru, že starostlivosť zo strany otca nie je poskytovaná riadne, neexistuje žiaden rozumný dôvod, pre ktorý by mal byť maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov. Prednosť by mali mať v starostlivosti vždy rodičia a až v prípade, ak ani jeden z nich nie je schopný a nemá záujem, tak možno následne rozhodnúť o zverení do náhradnej osobnej starostlivosti.

26. Nič na uvedenom nemení ani tá skutočnosť, že starí rodičia maloletému sporadicky poskytovali osobnú starostlivosť a majú s vnukom vytvorené silné citové väzby. Starý rodič, ktorý má nespochybniteľnú úlohu v živote dieťaťa, však nikdy nemôže úplne a plnohodnotne nahradiť rodiča dieťaťa. Preto pokiaľ rodičia dieťaťa vedia dieťaťu poskytnúť potrebnú starostlivosť, je právom dieťaťa a zároveň právom i povinnosťou rodičov, aby starostlivosť o dieťa zabezpečovali v prvom rade rodičia. Zároveň je v záujme dieťaťa, aby malo vytvorený primeraný vzťah aj so svojimi starými rodičmi. V danom prípade je preto vhodné, aby si starí rodičia uvedomili, že pri výchove maloletého nemôžu nahradiť jeho otca, nemôžu chcieť ho odsunúť zo života maloletého. Otec maloletého však musí tiež rešpektovať právo maloletého na primeraný vzťah so svojimi starými rodičmi, ku ktorým sa teší a má s nimi dobrý vzťah.

27. Otec maloletého vie a chce zabezpečovať maloletému riadnu starostlivosť. Súd nemal preukázané, že by otec zanedbával starostlivosť o maloletého, hoci v očiach starých rodičov táto nie je príkladná a nezhoduje sa s ich predstavami o tom, ako by mala osobná starostlivosť vyzerať. Ani skutočnosť, že otec v čase, keď ešte žila matka a keď bol maloletý v jej osobnej starostlivosti, si neplnil riadne svoju vyživovaciu povinnosť a prípadne (podľa tvrdení navrhovateľov) neprejavoval o maloletého taký záujem, aký by ako rodič prejavovať mal, neznamená, že otec je už navždy do budúca diskvalifikovaný z výkonu svojich rodičovských práv a povinností. Matka maloletého zomrela a otec je jediným žijúcim rodičom maloletého, pričom prejavuje záujem sa oňho starať, zabezpečovať mu riadnu starostlivosť.

28. Je nepochybné, že starí rodičia majú úprimný záujem o svojho vnuka a chcú mu dopriať to najlepšie, pričom majú s maloletým vybudovaný dobrý citový vzťah a maloletý ich má rád. Toto samo o sebe však nie je postačujúci dôvod na zverenie maloletého do ich náhradnej osobnej starostlivosti. Starostlivosť zo strany starých rodičov je určite prínosom pre zdravý telesný a duševný rozvoj maloletého a ak sú schopní maloletému poskytnúť rozvoj v oblastiach, v ktorých otec môže zaostávať, je to len na prospech maloletého, avšak nie je to dôvodom na zásah do rodičovských práv a povinností v navrhovanej forme, keď náhradná osobná starostlivosť predstavuje krajné riešenie v situácii, keď rodičia maloletého vôbec nezabezpečujú alebo nedokážu zabezpečiť starostlivosť o maloletého.

29. Podľa § 30 ods. 1 Zák. o rodine rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením.

30. Obsahom práva rodiča vychovávať svoje dieťa je v prvom rade chrániť záujmy dieťaťa, ďalej tiež riadiť a usmerňovať jeho konanie a vykonávať nad ním dohľad, právo osobne sa oň starať. Rodičia majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Výchova dieťaťa je súkromnou záležitosťou rodičov

31. Predstava starých rodičov o výchove maloletého sa nezhoduje s predstavami otca. Starí rodičia otca považujú za nekompetentného, avšak ako sama navrhovateľka uviedla, nevie ako otec s maloletým trávi spolu čas. Starý otec nepovažuje otca za vhodný vzor pre vnuka. Súd prízvukuje, že je to práve rodič, ktorý rozhoduje o výchove svojho dieťaťa, pričom tak uviedol aj kolízny opatrovník, starý rodič môže dieťaťu poskytnúť iný pohľad na svet, nie je však osobou, ktorá má prioritne dieťa vychovávať.

32. Na jednej strane navrhovateľka tvrdila, že maloletý sa otca bojí a hovorí, že by ho otec zbil, keď sa pýta k starým rodičom, na druhú stranu navrhovateľka uviedla aj to, že keď maloletý s otcom telefonuje, tak mu hovorí, že ho ľúbi, hoci podľa navrhovateľky ide o naučenú frázu. Odhliadnuc od toho, že uvedené tvrdenie navrhovateľky nie je dôvodom na prijatie záveru o tom, že otec nedostatočne zabezpečuje starostlivosť o svojho syna, toto tvrdenie nemal súd za preukázané, keď sama navrhovateľka uviedla, že s otcom sa vedia dohodnúť na styku maloletého a keď sa G. ku ním pýta, tak s tým nie je problém. Táto okolnosť je však otázkou relevantnou v prípade konania o úprave styku maloletého s blízkymi osobami, avšak prípadná zlá komunikácia otca so starými rodičmi nie je dôvodom na zverenie maloletého do ich náhradnej osobnej starostlivosti.

33. Je nepochybné že maloletý má silný citový vzťah k navrhovateľom a je tiež možné, že keď odchádza od starých rodičov k otcovi, môže pociťovať smútok, keď sa u nich cíti dobre, citová väzba maloletého k starým rodičom však žiadnym spôsobom otca nediskvalifikuje z jeho rodičovských kompetencií a nie je na mieste v tomto prípade znalecké skúmanie prostredia vhodnejšieho pre výchovu maloletého. Súd má za to, že maloletý trpí napätými vzťahmi medzi starými rodičmi a otcovi, čo sa v prežívaní dieťaťa môže odrážať v konflikte lojality, keď starým rodičom a otcovi povie to, čo si myslí, že chcú počuť, uvedomujúc si nepriateľský vzťah medzi nimi. Z dokazovania vyplýva, že maloletý má dobrý vzťah k starým rodičom, ale je pre neho stresom, keď vníma konflikt medzi otcovi a starými rodičmi. Otec má v živote maloletého nezastupiteľnú úlohu. Ani prípadné tvrdenie dieťaťa, že nechce ísť k otcovi nemožno vnímať absolútne, nakoľko maloletý je vo veku, kedy z psychologického hľadiska musí mať stanovené mantinely, pravidlá, musí pociťovať aj pevnú ruku autority a naučiť sa dodržiavať určitý režim, ale samozrejme potrebuje aj lásku a s citlivý prístup.

34. Ak by aj bolo pravdivé tvrdenie, že otec sa o maloletého pred smrťou matky dostatočne nestaral, pri rozhodovaní o návrh na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti nie je rozhodujúce, či sa rodič o maloleté dieťa staral od jeho narodenia, alebo sa o neho začal zaujímať neskôr, pri rozhodovaní o tejto otázke je pre súd prioritný záujem maloletého dieťaťa a skutočnosť, či otec ako jediný žijúci rodič maloletému riadne zabezpečuje jeho starostlivosť aktuálne v čase rozhodovania súdu, či prejavuje záujem o jeho starostlivosť a či nie sú dané nedostatky, ktoré by ho z osobnej starostlivosti diskvalifikovali. Takéto nedostatky v starostlivosti otca však v súčasnosti preukázané neboli.

35. Súd upriamuje pozornosť na to, že v čase, keď sa matka nachádzala vo veľmi zlom zdravotnom stave, v dôsledku čoho bola následne hospitalizovaná a nakoniec zomrela, otec urobil všetky potrebné kroky pre to, aby sa o maloletého riadne postaral. Prevzal ho do svojej osobnej starostlivosti a tieto okolnosti riešil aj z právneho hľadiska podaním neodkladného opatrenia ako aj spoluprácou s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Otec v ťažkej životnej situácii maloletého, ktorý bol svedkom veľmi vážneho zdravotného stavu matky, neostal pasívny, neponechal maloletého napospas starostlivosti iných osôb a prevzal svoju rodičovskú zodpovednosť.

36. Súd mal za preukázané, že otec poskytuje maloletému riadnu starostlivosť aj v súvislosti s plnením školskej dochádzky, pripravuje sa s ním na vyučovanie, čo bolo potvrdené správou zo základnej školy, a teda tvrdenie navrhovateľov, že maloletý potrebuje náročnejšiu starostlivosť a pozornosť v tomto smere, pričom otec si tieto povinnosti neplnil, sa nepreukázalo ako dôvodné, resp. skutočnosť, že predtým sa s maloletým učila matka, neznamená, že v súčasnosti toto nedokáže zabezpečiť aj otec.

Súd ďalej nevidí súvis medzi tým, že otec by mal mať zámer umiestniť maloletého na základnú školu v E. s dôvodmi pre nariadenie osobnej starostlivosti, keď aj v prípade zverenia maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, otec naďalej zostáva zákonným zástupcom dieťaťa a má právo rozhodovať aj o výbere školy a príprave maloletého na budúce povolanie.

37. Vzhľadom na vyššie uvedené súd návrh zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie strany, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané a to cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Bratislave do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia, písomne, trojmo alebo ústne do zápisnice.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané, datované a musí obsahovať uvedenie spisovej značky konania ktorého sa týka. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu, resp. výroku rozhodnutia smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom, resp. z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody - § 365 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť - odvolací návrh).

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na trovy toho, kto odvolanie podal (§ 125 ods. 3 CSP).